

*До спеціалізованої вченої ради Д 41.136.01
Міжнародного гуманітарного університету
(65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 33)*

В І Д Г У К

**опонента – доктора юридичних наук, професора,
заслуженого працівника освіти України**

Стрельцової Євдокії Джонівни

на дисертаційну роботу Пасечник Олени Владиславівни на тему:

**«Становлення міжнародного правопорядку в умовах
суспільно-політичної реальності метамодерну»,**

**подану на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук
за спеціальністю 12.00.11 – «Міжнародне право»**

Актуальність обраної теми. Одним з важливих напрямів наукових розробок у сучасному міжнародному праві є дослідження питань формування міжнародного правопорядку, аналізу тих процесів які здійснюють суттєвий вплив на його функціонування, теоретичне обґрунтування можливих перспектив його розвитку.

З цього приводу, О. В. Пасечник слушно зазначає, що урахуванням складних викликів сучасного глобального світового порядку, розвиток і забезпечення ефективності інститутів міжнародного правопорядку є вирішальним у міжнародних відносинах. Інститути міжнародного правопорядку виступають важливим елементом глобального правового ландшафту, що визначається геополітичними, економічними, соціокультурними та екологічними чинниками. Вони спрямовані на забезпечення стабільності та передбачуваності у міжнародних відносинах,

на збереження світового порядку та захист загальних інтересів людства (с. 26 дисертації).

Міжнародні відносини відображають ті зміни, що відбуваються в суспільно-політичній реальності. Світовий політичний простір постійно змінює свою структуру, модернізуються механізми взаємодії політичних акторів, посилюються конкуренції ідеологічних парадигм. Аналітики та провідні політики світу протягом останніх років наголошують на кризі сучасного ліберального світопорядку та інститутів представницької демократії. Новий світовий порядок, що формується, характеризується турбулентністю і нелінійністю як на рівні окремих держав, так і світу в цілому.

У зазначеному аспекті, О. В. Пасечник обґрунтовує, що динаміка міжнародно-правового розвитку сучасного постіндустріального суспільства зумовлює пошук ефективних інструментів адекватного реагування на виклики сьогодення. Змінюється порядок організації та функціонування всіх сфер життя: економічної, політичної, гуманітарної, безпекової та ін. Багатовекторність міжнародних процесів свідчить про те, що значення забезпечення стабільності у світі надалі зростатиме. Світове співтовариство дедалі більше переконується у необхідності розроблення раціональних підходів для колективного вирішення світових проблем і викликів, створення збалансованої системи міжнародних відносин з працюючими процедурами контролю та впливу на суб'єктів міжнародного права, належної реалізації та захисту загальнолюдських цінностей (с. 2 дисертації).

Поряд із цим, не менш важливими, для сучасного міжнародного права є питання формування міжнародного правопорядку метамодерну, з урахуванням взаємовпливу регіональних і національних факторів, визначення його інституційної системи та загальних тенденцій функціонування, потребує всебічного аналізу і переосмислення з

урахуванням особливостей діалогу правових культур сучасності, традицій і наступності міжнародно-правового розвитку.

Зазначені положення підтверджують актуальність та затребуваність обраної Оленою Владиславівною Пасечник теми дисертації.

Дисертацію виконано відповідно до пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016–2020 роки, визначених 03.03.2016 року Національною академією правових наук України. Роботу виконано в рамках наукових досліджень Національного університету «Одеська юридична академія» у контексті теми «Правове та соціальне життя України у людиноцентриському вимірі в цифрову еру» на 2021–2025 роки (державний реєстраційний номер 0122U000266), а також в рамках плану науково-дослідної роботи кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія» – «Право і держава ХХІ століття: генезис, сучасність, перспективи» на 2021–2025 роки, відповідно комплексній темі науково-дослідної роботи Міжнародного гуманітарного університету «Екзистенційні виклики освіти, науки, безпеки та здоров'я в сучасних умовах глобалізації та цифрової трансформації суспільного життя» (державний реєстраційний номер 0123U1017585).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Метою дисертаційного дослідження є розроблення цілісної концепції міжнародного правопорядку з урахуванням новітніх досягнень сучасної міжнародно-правової доктрини та практики. Для реалізації зазначеної мети О. В. Пасечник ґрунтовно дослідила різноманітні наукові джерела як вітчизняних так і зарубіжних авторів, повний перелік яких складає 584 найменування, з яких більше ніж 200 робіт іноземних авторів.

О. В. Пасечник, використовуючи наукові праці вітчизняних й зарубіжних дослідників, власні наукові розробки, практику міжнародно-

правового регулювання на належному рівні розкрила предмет дисертаційного дослідження та виконала поставлені у дисертації завдання.

Сформульовані у дисертаційному дослідженні висновки є науково вивіреними та у стислому вигляді відображають основні положення та результати дисертаційного дослідження.

Зазначене підтверджує обґрунтованість сформульованих у дисертації положень щодо: розкриття особливості традицій і новацій у контексті розуміння складових елементів міжнародної правосуб'єктності; надання характеристики наднаціональності через призму положень міжнародного права та ролі наднаціональних суб'єктів у формуванні міжнародного правопорядку; визначення концепту метадержави з урахуванням загальних тенденцій міжнародно-правового розвитку; розкриття правових засад та перспективних напрямів організації міжнародних відносин у сучасному світі та інших положень які були розкриті авторкою під час обґрунтування парадигми міжнародного правопорядку метамодерну.

Структура дисертації відповідає встановленим вимогам, містить анотацію, вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел і додатки, та відповідає визначеним авторкою меті, завданням наукового дослідження.

Методологія дисертаційної роботи засновується на таких основних підходах як синкретичний, синергетичний, антропологічний, аксіологічний, ідеал-реалістський, герменевтичний, потребовий, діяльнісний, інформаційно-комунікативний.

Авторка особливо виділяє доцільність використання синкретичного підходу, який дозволяє знайти методологічно вірне рішення подолання конфлікту протилежних станів – коливань від правопорядку до соціального хаосу і знов до порядку. Синкретика розкриває можливості надсистемного мислення, яке включає у себе свідомість і діяльність, індивідуальне і соборне, емерджентне і архетипічне, різноманітність форм бачення,

забезпечених новою технологією. Синкретичний підхід має належний потенціал для подолання труднощів охоплення вельми широкого, практично необмеженого пізнавального поля феноменів держави і права як на національному, так і на регіональному та міжнародному рівнях завдяки залученню різноманіття методологічного інструментарію сучасної науки. Під синкретичним підходом у юриспруденції слід розуміти систему теоретичних припущень щодо раціональності використання здобутків метафізичного, діалектичного, конкретно-історичного, етнологічного, порівняльно-правового, формально-юридичного та герменевтичного методів у процесі визначення сутності та розуміння держави і права з урахуванням змістовних, формальних, аксіологічних і соціологічних аспектів цих соціальних феноменів. Синкретика – це стабілізуючий елемент метамодерну, який уможлиблює встановити стійкий зв'язок між діаметрально протилежними станами коливання.

Площина метамодерністського дослідження охоплює й такі прийоми як аналіз і синтез, індукція і дедукція, класифікація, абстрагування, опис, порівняння, характеристика, роз'яснення, доказування, спростування.

Науковим базисом дослідження стали принципи: історизму, об'єктивності, плюралізму, додатковості та міждисциплінарності.

Невід'ємною частиною є також і сукупність методів, які дозволили з різних ракурсів оцінити і переосмислити окремі складові сучасних держави і права, зокрема використовувалися такі методи, як історично-філософський, догматичний (формально-юридичний), порівняльно-правовий, функціональний, системний.

Висновки дисертаційного дослідження мають належний рівень обґрунтованості, є достовірними, містять наукову новизну, авторське бачення глобального світового порядку, сучасного міжнародного правопорядку та тенденції модернізації міжнародного правопорядку в контексті діалогу правових культур метамодерну.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше на дисертаційному рівні проведено міжнародно-правове дослідження становлення міжнародного правопорядку в умовах суспільно-політичної реальності метамодерну.

Розділ 1 «Методологічні засади дискурсу загальнотеоретичного пізнання міжнародного правопорядку в умовах формування нової суспільно-політичної реальності» присвячено визначенню передумов метамодерну, розкриттю поняття суспільно-політичної реальності метамодерну, встановленню методології метамодерністського дослідження міжнародних відносин і міжнародного правопорядку.

О. В. Пасечник надається загальна характеристика концепціям праворозуміння, використання яких дозволяє по-новому переосмислити питання і виклики сучасного міжнародного права. Обґрунтовується доцільність центрування наукових досліджень стосовно антропологічних цінностей за умови врахування тенденцій глокалізації, діджиталізації й універсалізації. Виокремлено компоненти метамодерністського праворозуміння, такі як інтегративна осциляція, емоційно-афективне сприйняття, інтерсуб'єктивний людиноцентризм.

Акцентується увага на закономірних процесах поступової зміни парадигм пізнання і розуміння природи міжнародного права та безперервність наукових пошуків онтологічної природи правової реальності. Зазначені коливання, розуміння складових їх амплітуди, швидкості настання, прямий та зворотній зв'язок із цивілізаційним розвитком суспільства стають вагомими засадами осягнення біфуркаційних метаморфоз метамодерну та перспектив розвитку сучасного міжнародного права.

О. В. Пасечник удосконалено методологічно-категоріальний інструментарій сучасного міжнародного права з урахуванням відходу від класичної ієрархії методології юриспруденції на користь

взаємодоповнюючого міжкомпонентного взаємозв'язку, який не тільки достатньо чітко характеризує побудову методологічного еkleктизму метамодерну, а й враховує трансформації механізмів ухвалення зовнішньополітичних рішень та непередбачуваність розвитку міжнародних відносин.

У розділі 2 «Міжнародно-правові орієнтири формування глобального права й міжнародного правопорядку» О. В. Пасечник досліджується джерельна архітектура сучасного міжнародного права, обґрунтовується юридичні фікції у міжнародному праві як особливі інструменти підтримання належного рівня функціонування правопорядку, аналізується «Robot Law» (право роботів) як складова сучасного глобального права.

Слід підтримати обґрунтовані О. В. Пасечник положення щодо поняття та складових елементів універсалізації як невід'ємної тенденції розвитку сучасного міжнародного права, в основі якої – об'єктивний процес інтеграції світової економіки, фінансів, засобів зв'язку, засобів масової інформації та інших засобів і сфер життя суспільства, глобальних викликів і небезпек, що відбивається як на еволюції права в цілому, так і на тенденціях його подальшого розвитку.

Доцільною вбачається наукова позиція дисертантки, що основним поштовхом для розвитку міжнародної інтеграції та формування глобального права є необхідність створення універсальних механізмів правового регулювання при вирішенні глобальних проблем, до яких належать: міжетнічні та релігійні розбіжності, колізія принципів цілісності територіальних кордонів та право націй на самовизначення, поширення тероризму, міграція населення, екологічна криза, регулювання нерозповсюдження ядерної зброї, кіберзлочинність та ін.

О. В. Пасечник послідовно визначає, що сучасним домінуючим напрямом розвитку міжнародного права є інтегрування загальнолюдських

цінностей, що сформувалися в результаті міжнародної взаємодії. Мультикультуралізм полягає у змішанні культур з метою їх взаємного проникнення, збагачення і розвитку в загальнолюдському руслі масової культури. Це означає можливість неконфліктного співіснування в одному соціальному просторі багатьох різноманітних культурних спільнот, що, по суті, є соціальним фундаментом розвитку глобального права. Якщо в класичному міжнародному праві держава була в центрі, зміщуючи собою зокрема фізичну особу, то глобальне право, навпаки, ставить в центр індивіда, є правом людської спільноти, яка складається з індивідів. Таким чином, міжнародне право початку ХХІ ст. торує шлях від класичного (вестфальського) етатизму до універсалізму, перетворюючись з міждержавного на право світової спільноти.

Заслуговує на підтримку наведене О. В. Пасечник авторське визначення глобального права як сукупності (симбіозу) положень і принципів міжнародного та національного права, характерними ознаками якої є: відповідність тенденціям до глобалізації, універсалізації та цифровізації; поєднання міжнародних, регіональних і національних рівнів; розмитість публічних і приватних вимірів

У розділі 3 «Наднаціональні та інші суб'єкти міжнародного правопорядку» авторка досліджує традиції та новації в розумінні міжнародної правосуб'єктності, визначає наднаціональність як одну з визначальних характеристик сучасних суб'єктів міжнародного правопорядку, розкриває міжнародно-правові засади та перспективні напрями організації міжнародних відносин у сучасному світі, визначає концепт метадержави як новий вимір міжнародно-правової реальності в контексті формування глобального світового порядку.

О. В. Пасечник обґрунтовує, що важливою запорукою розвитку світового співтовариства, інституційним середовищем якого виступають різноманітні суб'єкти (актори), що взаємодіють на світовій арені, є

наявність ефективних міжнародних, регіональних, національних правових норм, принципів і загальних культурних, морально-етичних цінностей. Зазначені принципи можна класифікувати на дві групи: принципи, що стосуються підтримки миру і безпеки, та принципи міжнародного співробітництва. Сучасні міжнародні відносини можуть бути правомірними, а міжнародний правопорядок збалансованим лише за умови їх відповідності основним принципам міжнародного права, що, своєю чергою, є основним найважливішим юридичним орієнтиром при виробленні політики кожної держави. До тенденцій моделювання архітектури сучасних міжнародних відносин слід відносити: асиметричну симетрію глобальної різноманітності міжнародних відносин; інформаційно-технологічну експоненту розвитку; імперативний вплив наднаціональних і транснаціональних міжнародних акторів на держави; пошуки моделі побудови метадержави.

Слушним, з наукової точки зору є твердження дисертантки, що магістральним напрямом функціонування системи міжнародних і міждержавних відносин є протистояння анархії та глобальним викликам сьогодення, що передбачає наявність спільних інститутів, норм і цінностей, котрі створюють умови для існування, безпеки і розвитку держав, їх взаємодії на міжнародній арені.

У розділі 4 «Цивілізаційна синкретика міжнародного правопорядку епохи метамодерну» О. В. Пасечник обґрунтовує, що глокалізм є одним із визначальних напрямів моделювання форми і змісту міжнародно-правового розвитку, визначає поняття та складові компоненти міжнародного правопорядку метамодерну, аналізує тенденції модернізації міжнародного правопорядку в контексті діалогу правових культур метамодерну, визначає глобальний світовий порядок як модель нової міжнародно-правової реальності.

Авторкою уперше визначено поняття «міжнародний правопорядок метамодерну», під яким О. В. Пасечник пропонує розуміти універсальний

(враховує і галузевий, і регіональний аспекти) людиноцентриський стан відносин між суб'єктами міжнародного права, заснований на виконанні приписів міжнародних, регіональних, національних і локальних (корпоративні норми ТНК) положень та принципів, організований з урахуванням тенденцій до глокалізації та цифровізації, орієнтований на задоволення потреб реального та віртуального світів.

Слід відзначити проведені О. В. Пасечник дослідження напрямів, засад та орієнтирів діалогу правових культур правових систем метамодерну з урахуванням впливу на національну систему міжнародних чинників, формування глобальних правових цінностей (в економіці, політиці, ідеології, правовому мисленні та культурі), тенденцій до дуалістичної взаємодії внутрішнього саморозвитку та зовнішнього впливу, коли кожна держава розвивається на основі власних традицій, але з урахуванням факторів, запозичених у процесах акультурації.

Авторкою удосконалено наукові розробки щодо розуміння ролі геополітичних складових у процесах організації та функціонування сучасних держав, підходів до особливостей співвідношення та перспектив розвитку міжнародної (міждержавної) комунікації, загальнотеоретичних досліджень засад і механізмів соціального дистанціювання, (карантин, *outsourcing* тощо) у системі соціальних відносин сучасності.

У розділі 5 «Міжнародно-правовий розвиток та його вплив на формування міжнародного правопорядку» авторкою досліджуються перспективи розвитку комунікаційних механізмів міжнародного правопорядку, особлива увага приділяється міжнародно-правовим аспектам трансформацій системи соціальних відносин сучасності та питанням біоетики метамодерну як світоглядної основи пошуку нових зв'язків між суб'єктами міжнародного права та розвитку постмодерністської парадигми міжнародного правопорядку.

Заслугує на підтримку позиція авторки, що міждержавні комунікації необхідно аналізувати як системну сукупність компонентів, інформаційних мереж і служб, що мають матеріально-технічні ресурси та професійні кадри. Міждержавна комунікація є частиною предметної культури, яка забезпечує рух культурних смислів у соціальному просторі та часі. Міждержавні комунікації відображаються як шлях впливу на поведінку соціуму протягом певного періоду, використовуючи організований набір комунікаційних заходів і участь масиву медіа-повідомлень у багатьох каналах для створення необхідних умов для людини і суспільства. Міжнародні відносини сучасності фокусуються на ефективній комунікації як механізмі розбудови системи зовнішніх зв'язків, що мають не тільки відповідати встановленим у міжнародному співтоваристві стандартам, але й враховувати якісні зміни щодо організації політичних процесів, які забезпечують стабільність міжнародного правопорядку.

О. В. Пасечник обґрунтовує, що до ознак нової соціальної ролі людини метамодерну як особливого суб'єкта міжнародного права слід віднести наступні характеристики: носій високотехнологічних знань; має доступ до величезного обсягу інформації, вміє нею користуватися; занурення у інтернет комунікації; індивідуалізованість – за архітектурою світу сучасних комунікацій, спільне замінюється множиною індивідуального; ізольованість – прийняття моделей соціального дистанціювання як необхідних компонентів безпеки; зміна традиційних моделей організації праці – від класичної роботи за встановленим режимом до виконання індивідуально визначених завдань у будь-якому зручному місці в оговорений термін (ненормованість організації праці, фріланс, аутсорсинг та ін.); зміна ціннісних орієнтирів (інформація та комунікація стають системоутворюючими факторами). Дисертаційне дослідження завершується висновками, які відображають основний зміст роботи, конкретизують результати проведеного дослідження.

Аналіз змісту дисертаційної роботи свідчить про те, що поставлені завдання дисертаційного дослідження Олена Владиславівна Пасечник виконала, продемонструвала необхідну обізнаність стосовно предмета дослідження, висловила власну позицію з дискусійних питань, що впливає на позитивну оцінку проведеного наукового дослідження.

Практична значущість дисертаційного дослідження. Дисертація має теоретико-прикладний характер, її висновки і пропозиції становлять науковий та практичний інтерес і можуть бути використані:

у науково-дослідницькій сфері – для подальшого вивчення численних теоретико-методологічних проблем формування міжнародного правопорядку, створення необхідної теоретичної бази та поглиблення уявлень щодо його складових компонентів;

у правотворчості – в процесі вдосконалення та ухвалення нових міжнародно-правових актів, удосконалення національної законотворчої бази з урахуванням вимог глокалізації, універсалізації, цифрової трансформації та зміни біоетичних складових правового розвитку;

у навчальному процесі – при підготовці та проведенні занять з навчальних дисциплін «Міжнародне право», «Міжнародні відносини та зовнішня політика», «Право Європейського Союзу», «Проблеми теорії держави та права»; а також у процесах розроблення навчальної та навчально-методичної літератури із зазначених курсів;

у практичній юридичній діяльності – у процесах правотворчої та правозастосовної діяльності, у процедурах організації міждержавних відносин, у формуванні пріоритетів державної політики.

Повнота викладу наукових положень дисертації в опублікованих працях. Основні теоретичні та практичні висновки, положення та пропозиції дисертаційного дослідження викладені в 23 наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, 4 наукових статтях, опублікованих у зарубіжних періодичних

виданнях (Web of Science Core Collection та Scopus), а також 8 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Наукові результати та висновки отримані дисертанткою на підставі особистих досліджень. Особистий внесок у публікаціях, виконаних у співавторстві, вказано у списку праць, опублікованих за темою дисертації.

Анотація та реферат відповідають змісту дисертації, розкривають її основні положення та відповідають встановленим вимогам.

Вимоги академічної доброчесності дотриманні. У дисертації та наукових публікаціях Пасечник О. В., у разі використання ідей, розробок, висновків та інших положень, автором здійснено посилання на відповідні джерела інформації та надано достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності.

Зауваження щодо змісту дисертації. Дисертаційна робота заслуговує на високу позитивну оцінку, проте, на нашу думку, є певні питання, які потребують додаткового обговорення.

1. Одним із завдань, встановлених О. В. Пасечник для досягнення мети дисертаційного дослідження, було здійснити аналіз природи юридичних фікцій у сучасному міжнародному та визначити їх роль у забезпеченні міжнародного правопорядку. Констатуючи важливу допоміжну роль юридичних фікцій у вирішенні складних ситуацій в сфері міжнародного права, водночас, дослідниця справедливо акцентує увагу на необхідності використання юридичних фікцій «лише в необхідних межах з метою запобігання порушенням принципів міжнародного права та протистоянь між державами» (с. 146 дисертації). У зв'язку з цим цікаво було б почути, яким чином, на думку авторки, має бути забезпечений баланс між використанням юридичних фікцій і дотриманням основних принципів міжнародного права?

2. На с. 295 дисертації, авторка зазначає, що глокалізація є засадничим процесом забезпечення майбутнього державно-правового розвитку. Враховуючи, що зазначені твердження напряду пов'язані із формуванням та забезпеченням належного функціонування міжнародного правопорядку, під час захисту хотілось би почути, які саме характеристики глокалізації мають вплив на сучасні міжнародні відносини та які з них можна оцінювати як позитивні або негативні.

3. У підрозділі 4.2. та, зокрема, на с. 310 дисертації, О. В. Пасечник наводить аргументацію щодо розроблення універсальної концепції, яка б ураховувала всі аспекти та класифікаційні критерії, включно з національним, регіональним і глобальним факторами міжнародного правопорядку, які в сукупності з іншими формують найбільш об'ємну і всеохоплюючу понятійну категорію – глобальний світовий порядок.

Зрозуміло, що системоутворюючою категорією у зазначених процесах є міжнародний правопорядок. У зв'язку із цим виникає питання: які інституційні механізми забезпечення міжнародного правопорядку на сьогодні є найбільш ефективними та дієвими?

4. На с. 381 дисертації дисертантка обґрунтовує, що здійснення зовнішньополітичної діяльності значно змінюється в умовах необхідності врахування великих обсягів інформації (даних), великої кількості суб'єктів і об'єктів, дотичних до процесу прийняття рішень, та обмеженості в часі, тому використання інформаційно-комунікативних технологій є невід'ємною складовою механізмів комунікації сучасних держав.

Зазначені положення зайвий раз підкреслюють той факт, що правопорядок метамодерну - це правопорядок у інформаційному суспільстві. У зв'язку із цим виникає питання: які ризики його функціонування, на думку дослідниці, можна виділити?

5. Однією з визначних подій останнього часу стало прийняття 26 травня 2023 року в столиці Словенії, Любляні, Конвенції про міжнародне

співробітництво в розслідуванні та переслідуванні за злочин геноциду, злочини проти людяності, воєнні злочини та інші міжнародні злочини.

Не викликає сумнівів, що зазначений документ буде мати великий вплив на забезпечення міжнародного правопорядку. У зв'язку з цим було б цікаво дізнатися, як дисертантка оцінює Люблянсько-Гаазьку конвенцію з точки зору метамодерністського підходу та загальних тенденцій фрагментації та цілісності механізмів міждержавних відносин у сучасному міжнародному праві?

Висловлені зауваження та питання мають дискусійний характер та не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Визначена у дисертації мета дослідження розкрита на належному рівні, висновки дисертаційної роботи отримали належне наукове обґрунтування.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертаційна робота О. В. Пасечник на тему: «Становлення міжнародного правопорядку в умовах суспільно-політичної реальності метамодерну», написана грамотною науковою українською мовою, що забезпечує належний рівень доступності сприйняття запропонованих авторкою висновків та положень.

За результатами проведеного аналізу стає можливим зробити наступний висновок:

Дисертація Пасечник Олени Владиславівни на тему: «Становлення міжнародного правопорядку в умовах суспільно-політичної реальності метамодерну» відповідає паспорту наукової спеціальності 12.00.11 – «Міжнародне право» та вимогам: Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261; Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197; Наказу Міністерства

освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 Про затвердження Вимог до оформлення дисертації; Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2021 року № 1359, а її авторка Пасечник Олена Владиславівна заслуговує на присудження наукового ступеню доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 – «Міжнародне право».

Опонент:
завідувач кафедри загальноправових
дисциплін та міжнародного права
Одеського національного університету
імені І.І. Мечникова
доктор юридичних наук, професор
заслужений працівник освіти України

Євдокія СТРЕЛЬЦОВА

« 16 » лютого 2024 року

Підпис громад. Євдокія Стрельцова
посада зав. кафедри
ЗАВІРЯЮ:
Проректор ОНУ імені І. І. Мечникова
Запорожченко О. В.